GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
UMEÅ

53786

REGLER

FOLKBIBLIOTEKET
Luleå

1. Vårda boken väl!
2. Kludda inte i texten eller marginalen! Plats för utgjutelser eller kommentarier finns i slutet.
3. Anmäl till bibliotekarien om något blad fattas!
4. Om difteri, skarlakansfeber, tyfus eller annan mycket smittosam sjukdom utbrutit hos Er, så anmäl det för bibliotekarien när Ni återlämnar boken!
5. Utlåning i andra hand är icke tillåten.
6. Om Ni förlorar eller skadar boken, så behöfver Ni blott betala den med det pris som bibliotekarien bestämmer, hvilket vanligen utgör 3/4 af boklådspriset.
7. Boklånare uppmanas att i Önskeboken göra förslag till inköp af nya böcker.
8. Boklånare som föregående år haft minst 20 boklån är medlem af Folkbiblioteksföreningen utan att betala någon årsafgift.
9. Biblioteket har inga aktieägare, styrelsemedlemmar och revisorer ha ingen ersättning; behållningen användes till inköp af ny literatur och underhåll af äldre böcker. Akta böckerna som om de vore Edra egna!

STYRELSEN

Umeå universitetsbibliotek
00001544371 53786 Mag
Lyckans lexikon, eller mannen och kvi

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
18. DEC. 1972
UMEÅ

Kurt

BIBLIOTEKET
LULEÅ

Lyckans Lexikon

eller

Mannen och Qvinnan.

Kort belysning af allting

af

FALSTAFF,

Fakir.

[Pseud. för Axel Wallengren]

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG

1429

Hc

939

STOCKHOLM
Isaac Marcus' Boktr.-Aktiebolag
1896

Af författarens **omdöme** må anföras:

»— — — — — *och synes det oss, att förf. härmed lämnar en* ***tillförlitlig*** *förare och vägvisare på* ***lifvets stig,*** *samt en* ***praktisk handledning*** *för alla den menskliga tillvarons* ***vanskligaste frågor.*** *I sammanträngd, men dock ädel form, erbjuder han härmed* ***en fängslande och öfvertygande skatt*** *af förträffliga och bepröfvade* ***lefnadsreglor och vinkar*** *för alla förhållanden, lägen och ställningar, i hvilka* ***en kaukasisk menniska*** *kommer eller komma kan. Näst Goethe och Shakespeare veta vi ingen, som så — - — — —»*

Allvarligt förord och försäkran.

Samma dag, som jag i min fosterländskhet tecknat 22,000 kronor på listan för Andrées nordpolsexpedition, rann det mig i hågen, att jag icke visste, hvarför han, min ende konkurrent, skulle resa dit!

Jag telefonerade genast till honom och besvor honom komma till mig för att förklara sig.

Till mannens heder måste jag erkänna, att han genast infann sig och gaf mig den äskade förklaringen.

"Du har misstänkt rätt!" sade han till mig, så fort han insåg, att han

var afslöjad,

och att snack icke kunde hjelpa längre. — "Jag reser icke för att uppsöka nordpolen, ty, såsom endast vi två veta, existerar den ju dess värre icke, och äfven om den funnes, är mitt konseqventa protektionistiska valspråk:

Nordpolen åt nordpolackarne!

Men jag reser för att upptäcka

Lyckan

och hon dväljes endast på trakter, som hittills endast den arktiska ismyggans öga skådat, enligt hvad jag uträknat. Du inser ju sjelf, att Lyckan är af mycket större betydelse för menskligheten än Nordpolen, och att jag blir en af menskligheten välgörare, om jag lyckas upptäcka densamma samt försäljer densamma i småportioner med någon liten avance för mig sjelf; men nu är jag afslöjad och är i ditt våld, och jag måste återgå till näringarne!" Han stödde hufvudet i sina djerfva händer och fälde tvenne tårar på min dyrbara Brysselmatta.

— Fläcka icke ned mina lösören! — sade jag, rörd af så mycken sorg. — Jag skall icke röja dig, och du må gerna för mig flyga till Polen. Men vet 1: Medan du äflas uppe i skyarne, skrifver jag härnere på jorden

Lyckans Lexikon

och skall dermed söka att i förväg göra menniskorna lyckliga, långt innan du hunnit utföra ditt värf! Vill du slå vad härom? — tillfogade jag, drifven af egennytta.

— Ja! — svarade han, hes af afund.

— Topp! — svarade jag. — Vadet gäller Nordpolen. Finner du den, förlorar jag densamma. Finner du den icke, vinner jag densamma. Är detta klart? Här är konjak.

Ett ekande handslag beseglade vårt vad. Han drog en djup suck af glädje, fylde en ballong, af-

sände en brefdufva och begaf sig dädan med snabba och lätta fjät, såsom det höfves den der gjort en god affär. Men jag träffar honom väl i November. Då äro dagarne grå. Nu hade han bruna byxor. Den, som lefver, får se.

Det vore dock att orätt känna den, som skrifver dessa rader, om någon trodde, att han endast på grund af ofvan antydda orsak skrifvit detta lexikon. Nej. Det är, dess bättre, icke så.

Det tröstlösa tillstånd,

som sedan urminnes tider råder på den

Mexikanska silfvermarknaden

har — såsom jag länge väntat — förmått **"De patenterade mexikanska silfver-fabrikerna"** att, så godt först som sist, upplösa och entlediga alla sina arbetare, bland hvilka mången tjenat der, ända se'n han för första gången förmådde säga

"Skål!"

Att ett **doft missnöje** och en viss grad af

olycka

derigenom uppstått i den förr så gröna dalen, törs jag påstå utan öfverdrift. Sjelf har jag (i Thorsdags) sett, hur en silfverskäggig trotjenare derstädes slet sina sparsamma lockar och grät så, att en vildt bru-

sande bäck uppstod af hans egna ögons tåreflöde. Han sjöng så här:

"Jag är så förfärligt pank på pesetas*)
Att efter min make månde det letas.
Långt hellre jag vore gift miljonär,
Än vandra allen med 1 styfver här."

Så sjöng han, iklädd en enkel drägt af säck och aska. Och han var endast 1 bland många.....

Då en dylik underrättelse, tack vare nutidens ohyggligt snabba kommunikationer, sprider sig fortare än koleran, är det klart, att mången, hickande af skräck öfver denna Hiobs-post, sport mig:

Hvad är att göra?

Drifven af min pligt, svarar jag med tre **L**:

Läs Lyckans Lexikon!

Det är en handledning, ett **Vadenobiscum!** i alla lifvets skiften. Fråga det om allting! — och det svarar dig allting! Spörj det om ingenting — och det svarar dig ingenting!

Allting kan man här lära sig — utom ett:

Att sätta sig bredvid sig sjelf.

*) Pesetas: mexikanskt skiljomynt; motsvarar så tämligen ett kopek. 100 pesetas = c:a 1 sekin.

Falskmyntarens anmärkning.

Det kan endast en **rutinerad dubbelgångare** göra, och som du aldrig blir det, förbiser jag grannlaga denna din ofullkomlighet, då jag nu, beskedliga läsare, sticker denna lyckotermometer i din af glädje bäfvande näfve.

Trefnad och trillingar!

Falstaff,

fakir.

P. S. Formen af **frågor och svar** har jag användt i detta lexikon, ehuru

de mindre profeterna

hade en helt annan method. Men — mina svar äro också mera tillförlitliga än alla andras frågor.

D. S.

I.

Lyckan i allmänhet.

Hvad är lycka?

Så frågade redan Nyokratus.

Hvem var Nyokratus?

En gammal grek.

Hvad mena vi med en gammal grek?

En död menniska, som lefde af svartsoppa och sanning.

Hvad är sanning?

Tja!!

Jag tillåter mig att upprepa: hvad är sanning?

Två gånger två är fyra.

Hvad är fyra?

Lifvets högsta lycka.

Hvi så? I herrans namn: hvi så?

Ty endast fyra slags lyckliga menniskor gifvas: den unga qvinnan, den sanna qvinnan, den äldre mannen, och den unge mannen.

Är detta sant? Svär på det!

Jag svär på det, ehuru det strider mot mina principer.

Hvad mena vi med principer?

Allt, som vi bryta, utan att dermed begå någon förbrytelse.

Hvarför bryta vi principerna?

Af vördnad för Adam.

Har Adam då brutit mot principerna?

Ja, han lydde ju sin hustru.

Är det då orätt att lyda sin hustru?

Så frågar endast en ogift yngling.

II.

Mannens och qvinnans allmänna rättigheter.

Hvad är en mans första rättighet?

Att taga halfvan.

Hvad är en qvinnas första rättighet?

Att stafva qvinna med q.

Måste mannen då alltid stafva qvinna med k?

Ja — men endast med ett k; ty flera K använder orthografen endast då han skrifver om sill.

Hvad är sill?

Den heraldiske sköldhållaren i republiken Norges vapen.

Är då sillen bättre än lejonet?

Ja, ty den är mindre bullersam. Sillen endast stimmar, men lejonet ryter — åtminstone i Afrika.

Hvilket är mannens andra rättighet?

Att göra allt hvad han vill.

Hvilket är qvinnans andra rättighet?

Att göra allt hvad mannen icke vill göra.

Hvad är det?

Tråckla, fålla, sålla, vålma hö, plåstra svin, skålla sår, slita, släpa, uppgifva hysteriska skrik, dansa polka, koka kål, sjunga "Warum bist du so ferne?", vagga trillingar, vara rädd för får, vara urringad, tro på spöken, hata karlar, plocka förgätmigej, göra äktenskapsförord, och slå upp gamla förlofningar.

Vill mannen då aldrig slå upp förlofningar?

Nej; han glömmer aldrig huru otäckt det var att fria första gången.

Gifves intet undantag?

Jo, naturligtvis, om han blir kär i en ännu rikare flicka.

Hvad är egentligen en förlofning?

Det säger jag icke i detta kapitel.

Hvarför icke det?

Nej.

Hvad är mannens största skyldighet?

Att bära byxor.

Hvad är qvinnans största skyldighet?

Att icke vara flintskallig.

Hvarför icke så?

Ty det är en af mannens heligaste rättigheter.

Har mannen för öfrigt några skyldigheter?

Ja, krigstjenst till lands och vatten; hvaruti äfven inbegripes äktenskapet.

Har qvinnan också några fler skyldigheter?

Ja, sex.

Hvilka äro de?

Lydnad, undergifvenhet, underdånighet, ödmjukhet, blind hörsamhet samt brist på uppstudsighet.

Hvad kallar mannen den qvinna, som uppfyller alla dessa skyldigheter?

Ett huskors.

Hvilket kön är det vackraste — mannen eller qvinnan?

En ung man mellan 15 och 50 års ålder kan aldrig undgå att väcka berättigad beundran, så framt han är fullt nykter.

Är han då icke det alltid?

Nej, man lär ha sett ett och annat exempel på motsatsen.

Hvar då?

I Indien.

III.

Qvinnan i och för sig.

A.

Den unga qvinnan.

Huru ser man att en qvinna är ung?

Man tager henne vid handen, uppmanar henne att fatta mod, och frågar henne högljudt efter hennes **verkliga** ålder. Skulle hon då skumma af raseri, är hon mindre ung än den qvinna, som vid samma fråga upphäfver ett graciöst fnitter.

Huru bör en ung qvinna tillbringa sin morgon?

Sedan hon tidigt uppstigit, bör hon tillaga en varm frukost åt sina ännu sofvande bröder. Derpå bör hon damma pianot och vattna ficusen — aldrig tvärtom! — samt kasta en forskande blick öfverallt. Vid sin gång genom ladugården må hon icke förglömma att mjölka korna och rykta hästarne — aldrig tvärtom! — samt omedelbart derpå i trädgården förrätta de plöjningar och gräfningar, som årstiden kan

påfordra. För att icke försumma sin andliga odling bör hon på mellanstunderna läsa en och annan god bok ur den nyare litteraturen, helst en kokbok.

Huru bör en ung qvinna tillbringa sin förmiddag?

Sedan hon intagit en frugal frukost, bör hon gifvetvis sättas att lappa sina bröders kläder, för så vidt de hafva sådana, hvilket ju är regeln i hvarje anständigt hem, och det är endast om sådana vi nu och i det följande komma att tala. Vi förutsätta äfven, att den unga qvinnan sjelf är iförd en eller annan enklare drägt, helst af hemväfd ull, ty "tarflig kyskhet är qvinnans högsta smycke", säger den äotiske siaren, om hvilken ingen vet när, hur och hvar han blef född, såsom en hvar vet, hvilket bör mana oss till att aldrig låta oss födas utan ojäfviga vittnen, för att förekomma all tvetydighet hos våra häfdatecknare och bespara oss sjelfva mången felaktig mantalsskrifning.

Bör den unga qvinnan förrätta något mera på förmiddagen?

Det vore ett brott af henne mot allt, hvad savoir vivre heter, om hon icke från början till slut öfvervakade middagens tillagande ända till visittidens inbrott, då hon har att föra en bildad och ofta själfull konversation öfver dagens on-dit:s, samt åhöra och på ett passande sätt besvara den eller de kärleksförklaringar besökande herrar möjligen kunna hedra henne med.

Vid fall af senast anförda art är det den unga qvinnans skyldighet att anlägga den s. k. "jungfruliga rodnaden", hvilken dock i intet fall får sträcka sig utöfver hårfästet, enär detta vore att betrakta som en oärlig kärlekskonkurrens gentemot andra, verkligt rödhåriga unga qvinnor.

Huru bör den unga qvinnan tillbringa sin eftermiddag och afton?

Sedan hon ordnat och putsat alla de tusentals småsaker, som pryda ett hem, bör hon hos sina bröder höfligt efterhöra, om de icke tilläfventyrs skulle hafva något arbete för henne. Skulle detta emot förmodan icke vara fallet, bör hon icke vägras tillåtelse att öfva sig ett par timmar på pianot med c-moll-skalan eller någon annan, dystrare etyd, ty "**Sund förströelse är ett hygieniskt lifsvilkor för hvarje ung qvinna**", sjunger skalden. Derefter torde hennes närvaro i köket vara så begriplig, att jag icke ens behöfver orda derom.

Har den unga qvinnan något annat att uträtta för dagen?

Ja, ty nu först börjar hennes egentliga arbete på sin utbildning. Hon bör efter den enkla qvällsvarden egna sig åt studiet af vetenskapliga verk, såsom Fransyska logiken, Speciell verldskunskap och Fysiognosi, samt samtidigt sy på något prydligt handarbete, lämpligt till julklapp åt den herre, hon en dag skall kalla sin. Först vid hanegället bör hon gå att uppsöka sitt (ensamma) hviloläger, sedan hon

likvisst förut sett noga efter öfverallt, att allting i huset är i bästa ordning.

Blir icke en ung qvinna lätt galen af öfveransträngning på detta sätt?

Visserligen; men dårhushjonen hafva det mycket bättre nu än i medeltiden, då de ganska ofta stenades.

Hvad är en förlofning?

Det förmånliga förhållande, hvarigenom en ung qvinna mot rättigheten att offentligen kyssa en ung man för all framtid afsäger sig sin sjelfbestämningsrätt.

Hvad är ett frieri?

En löjlig situation, hvarvid mannen sitter som ett frågetecken.

När bör den unga qvinnan förlofva sig?

När näktergalen slår, och hon ännu icke uppnått sekeltalet; sedan är det i regeln för sent.

Med hvem bör den unga qvinnan förlofva sig?

Med en ung man af ädel karaktär, och iförd egna, helst grå gångkläder. Grått är nämligen faderskärlekens färg, och det är ingenting att rodna för.

Hvad är kärlek?

1. **I allmänhet:**

En känsla af att man icke är riktigt mätt, och att der inte fins mat nog på hela jorden.

2. **Specielt:**

Den lust att krama det beblickade föremålet till sitt hjerta, som hvarje ung flicka i regeln erfar första gången hon ser på den, som skrifver dessa rader.

Kan kärleken icke uttryckas poetiskt?

Jo väl: Kärleken är äfven en blomma och en lärka (Alauda laudabilis.)

Huru länge bör en ung qvinnas förlofning räcka?

Något **maximum** fins icke. **Minimum** är dock: den qväll, under hvilken hon pjollrat det ljufva ja-ordet. Naturligtvis bör en ung flicka slå upp sin förlofning, så fort en ung man med ännu ädlare karaktär och ännu gråare gångkläder visar sig vid horizonten.

Huru bör en ung qvinnas toilett vara?

Så lätt som möjligt, — det hörs ju på sjelfva ordet toilett. Men mycket mörk, ty då synas flott-fläckar mindre! Stearinfläckar uttagas med benzin, men oljemålningar gå svårare ut.

Hårklädsel?

Kort chignon, eller utslaget hår med fantasifåglar. En sedesam kalott, om hon är flintskallig.

Bleksot?

Botas bäst genom något rödt fetsmink — lack duger inte! — hvarjemte ett glas jernhaltigt, smäll-

kallt toddyvatten en och annan gång i månaden icke visat sig påskynda döden.

Dans?

Dansen bör framför allt vara *sedlig*. Detta betrygga vi bäst derigenom, att de båda dansande dansa i skilda rum, hvarigenom den intima och farliga beröringen mellan de hvarandra så olika könen förebygges.*)

De båda rummen böra dock för trefnadens skull helst vara närgränsande och förenade genom en öppen dörr, så att de dansande moitiéerna kunna af och till kasta ett ömt öga på hvarandra, när de i valsens hvirflar skutta förbi dörröppningen. Sedan valsen väl är slut uppsöker den unge mannen åter sin dam och för henne under artiga krumbugter tillbaka till hennes plats, hvarpå han antingen friar, eller endast tackar henne för att valsen gudskelof är slut.

Sång?

"Loin du bal" och **"Sjöröfvaren"** äro ett par nätta bravournummer för ett ungt fruntimmer med stentorstämma.

Huru länge är en ung qvinna en ung qvinna?

Till dess hon gifter sig, dör eller öfvergår i

*) Hvarthän denna beröring i värsta fall kan leda, ser mitt upprörda Cato-öga dessvärre nästan dagligen i de förderfliga tidningarne, dels i de uppretande »Förlofningsannonserna», dels i de nästan lika så olycksdigra »Rättegångssakerna».

B.

Den sanna qvinnan.

Hvad menas med en sann qvinna?

Alla qvinnor, med hvilka ingen förlofvar sig.

Med hvilka qvinnor förlofvar ingen sig?

Med fruar och de unga qvinnor, som uppnått sekeltalet.

Huru bör en sann qvinna fördrifva sin dag?

Hon skall dela sin tid mellan den husliga härden och lustans tempel.

Hvilka äro lustans tempel?

Baler, teaterföreställningar, bazarer för hednamissionen*), vaxkabinett och kafferep.

Huru bör den sanna qvinnan lefva?

I sus och dus.

Hvarför det?

Någon skall göra det.

---

*) Dessa osedliga tillställningar, hvilka ju endast åsyfta att insamla medel, afsedda att narra kulörta hedersmän till affall från deras fäderneärfda tro, komma att förbjudas i nästa kyrkolag, enligt hvad en erkebiskop skrifver till mig under tysthetslöfte.

Huru bör en sann qvinna vara klädd?

Denna fråga besvaras ofantligt lätt, ty svaret innefattas i ett enda litet och fransyskt ord: **modernt!**

Då emellertid modet ofta vexlar, är det min pligt att härmed föreslå ett billigt och varaktigt normalmode, som med fördel kan användas året om, emedan det trotsar alla väderlekens och skönhetens anspråk:

Komfortabel hemmadrägt.

Höghalsad röd underkjol af äkta **flanelle**, samt hatt **à la Louis XIX** af **beton** med gröna fjädrar och flygande band af gul **grenadine** med **pastiljer.** Hvita kippskor utan klackar och **tursk shawl. Crêpe.**

Promenaddrägt.

Kort **slêpe** af taft med elfenbensfärgade **fichuer. Guipurer** och **fioriturer** af gammalt **scrêpe,** med **coteletter** på **chemisett** och **corsett.** Vid yrväder bäres en **parasolett** i venstra handen, som är betäckt af en **gant de Suède et de Norvège***).

Elegant soiréedrägt.

Barhalsad kjortel af **madapolam** med tre **plissées.** Heliofobfärgade **changeants** af grön och röd **ravisse-**

*) För att undvika hvarje broderskrig och blidka »Selvfölelsen» har jag — på en Hög persons bön! — måst tillfoga *Norvège.* Frid och fred!

Falstaff,
fakir.

Norska frågan är kanske härmed löst.

Sättarens hofsamma anmärkning.

ment. Som **agraff** ett rikt **tête-de-veau,** garneradt af **comme-il-fauts.** I handen en jättebukett af artificiella **tulipaner** och **marzipaner;** på hufvudet en kokett **guirlande** af **Roses de masque (Taraxacus officinalus).** Mellan näsan och hakan ett **sourire à mourir.**

(Om läsaren under fem à 6 minuter skarpt betraktar denna tomma tryckyta, och derpå hastigt lycker ögonlocken, framträder för hans inre öga en tydlig idealbild af hvad han för tillfället tänker på. Optisk villa, vacker och ofarlig!)

Hvem bör befalla vid den husliga härden?

Den sanna qvinnan, för så vidt hon har någon aktning för sitt kön.

Har hon äfven att råda öfver den husliga ekonomien?

Endast när det gäller att bestämma utgifterna. Att reglera de motsvarande inkomsterna är deremot mannens oafvisliga rättighet.

Denna delning af den ekonomiska husbondemakten kallas **huslig harmoni,** och är af stor vigt för ett lyckligt familjegräl.

Bör mannen ega portnyckel?

Mycket gerna, men ingen brukbar, ty "**då vet ingen, hvad som händer**", och "**man vet allt för väl**" hurudana vi äro, enligt hvad en ursinnig svärmor skrek till mig i går.

Huru bör den sanna qvinnan uppfostra sina barn?

Icke allt för väl; ty då skulle "**Hemmen för vanvårdade barns uppfostran**" snart komma att aftyna af brist på uppmuntran; och enär dessa hem åtnjuta

understöd af **staten**, skulle deras obehöfliggörande på Högre Ort lätt kunna tydas som en **ringaktning mot statens åtgärder**, hvarpå ett åtal nog icke vore långt borta från den brottsliga qvinnans hjessa.

Huru många barn måste qvinnan ha?

Lika många som hennes man.

Bör den sanna qvinnan ha rösträtt?

"För Nordmännens vilda raseri bevare oss mildeliga Herran Gud!" — säger skalden.

Hvi så?

Endast vi vackra karlar finge då bra platser i detta landet, och alla fula herrar blefve naturligtvis anarkister. Gå till spegeln, beklagansvärde läsare, och döm dig sjelf!*)

Hvad bör man gifva sin hustru på hennes födelsedag?

Ett grannlaga och öfverseende ögonkast.

Till julklapp?

En billig nipp.
Nipp, pluralis **nipper**. Härmed förstås alla galan-

*) Sannfärdigheten bjuder mig härvid att omtala det jag en gång känt en ung man, som var så ful, att han dog utaf det. Hans fästmö begråter honom ännu, hvaruti vi se qvinnohjertats anspråkslöshet m. fl. ädla saker.

terivaror, från ett dussin hårnålar till ett collier af oskattbara diamanter. Fås i hvarje (välsorterad) butik.

På silfverbröllopsdagen?

Om äktenskapet är af svårare beskaffenhet, kan en morgonserenad med solo för harpa och horn icke misstydas af en yrvaken silfvermaka. Om hon då instämmer med några drag på äktenskapsfiolen, uppstår snart en konsert, som trotsar hvarje taktpinne.

Är deremot äktenskapet tilläfventyrs icke af ofvan antydda art, är en efter årstiden anpassad bukett af blommor icke olämplig att öfverräcka till silfverbruden. Hon erinrar sig då — vid blommornas berusande doft — sin skyldighet att erbjuda silfvermaken ett bevis på sin ömhet, ilar ut i de kulinariska regionerna, och tillagar derstädes, under afsjungande af morgonpsalmer, med skälfvande hand det mest välsmakande toddyvatten. Om silfvermaken då dricker 1 toddy för hvarje tilländalupet giftermålsår och öfverlefver denna äktenskapliga entusiasm, kan hvarje moder med förtroende sätta en salt sill i hans hand dagen derpå.

Hvad bör en sann qvinna göra, om hennes man kommer bullersamt hem klockan half fyra på morgonen och med sväfvande tunga pockar på souper och sympatiskt bemötande?

Med en blick visa honom, hvad hans frid tillhörer.*)

*) Detta sällsynta fall kan — enligt *Kap. II* — ju endast inträffa *i Indien*, men vi omnämna det ändock redan här, för att icke stå svarslösa till och med i tilldömes osannolika situationer.

Hvad tillhörer denne mans frid?

Att blekna, sluddra ett par oförståeliga, men hofsamma meningar, och lägga sig stilla som en säck på soffan.

Blir icke denne man törstig under natten?

Fruktansvärdt.

Finnes sodavatten i denne mans rum?

Nej.

Vanligt vatten finnes dock?

Icke en droppa.

Huru kan då denne olycklige man öfverlefva natten?

Härom tvista just de lärde.

IV.

Mannen i och för sig.

A.

Den äldre mannen.

Hvad är den äldre mannens första pligt?

Att gifta sig fortast möjligt.

Hvarför det?

Ty sonen har brådtom att komma fram i verlden.

Hvarför har sonen brådtom?

Vi lefva ju i konkurrensens tidehvarf.

Hvad är den äldre mannens andra pligt?

Att förskaffa sig en god svärdotter.

Hvad är det?

Med en god svärdotter förstå vi den qvinna, som utan anspråk på timlig vedergällning stoppar den mans strumpor, som skall blifva hennes barnbarns farfar.

Hvad är den äldre mannens tredje och sista pligt?

Att i lämplig tid afskaka sin hustrus toffel och öfverlemna den åt ofvansagda svärdotter.

Är detta hela den äldre mannens lifsuppgift?

Nej. Dessutom har han att styra staten, betala räkningar och dricka toddy.

1. Statens styrande.

Den äldre mannen styrer staten förmånligast derigenom, att han på tillsägelse genast betalar sina skatter samt omsorgsfullt afhåller sig från allt deltagande i offentliga valförrättningar. Detta senare är alldeles nödvändigt, om man betänker, att **en enda** röst ofta kan gifva utslaget till de ödesdigraste beslut. Är då detta beslut till förderf för fosterlandet, kan den röstande ju aldrig mera ega godt samvete. Och då **"ett godt samvete är den bästa hufvudkudden"**, bör den äldre mannen icke med berådt mod kasta denna hufvudkudde handlöst ifrån sig, ty den kan råka att träffa en alldeles oskyldig förbigående.

2. Räkningars betalande.

Vid räkningars betalande kan man tillgripa tveggehanda metoder: antingen att **betala dem**, eller att **icke betala dem**. Då detta senare sättet är det vanligaste i den äldre mannens lif, vill jag här endast befatta mig dermed:

Det första man har att göra, så fort en räkning presenteras, är att visa en ursinnig uppsyn och skrika, att man "**aldrig fått det**", samt kasta honom ut för trapporna. Man hör honom dernere bjebba "**ni är bra fräck!**", hvarefter man indignerad motskriker: "**Och ni är ännu fräckare!**", hvarpå man slår igen dörren och, något lugnad, återtager läsningen af markegångstaxan*).

Samma qväll går man på klubben, och, om det vill sig väl, träffar man der den viktualiehandlare, man på morgonen kastat utför trappan. Förmodligen kommer detta kräk då att bråka. Man uppeggar honom fiffigt, men försigtigt, sedan man eftersett, att minst tvenne vittnen finnas i rummet. Vid viktualiehandlarens första oqvädningsord stämmer du honom blixtsnabbt för ärekränkning.

Då en ärekränkning i regeln, och som rätt är, bötfälles med 25 kronor, och din räkning väl endast lyder på 24 kronor, blir viktualiehandlaren efter 48 timmars tänkande af praktiska skäl böjd för förlikning genom qvittering af hans böter emot din skuld; **hvarpå din räkning är betald.**

Härtill kommer, dess bättre, också, att du för all framtid kan genera din fiende med att påstå, att

*) Den enda lektyr, som passar för en stadgad äldre man med passionerna bakom sig.

du "en gång" skänkt honom 1 krona. Och detta är visst icke att förakta!

3. Toddys drickande.

Huru denna dryck tillagas, torde vara hvarje äldre man så bekant, att jag skulle blygas, om han icke visste det. Angående sättet för dess förtärande herska dock så många villomeningar, att jag icke kan afhålla mig från en korrigerande upplysning:

Lemna aldrig teskeden qvar i ditt glas!

Hvarje kemiker vet nämligen, att om en silfvertesked under en obegränsad tid får qvarvara i en toddy af mer än vanlig styrka — och det är endast om sådana vi nu och i det följande komma att skrifva — afsätter sig gerna en bottenfyllning af vätehaltigt H^2O. Då emellertid denna kemiska produkt, till öfvermått njuten, kan vara dödsbringande — såsom vi bl. a. se hos drunknande — måste den hygieniske toddydrickarens första omsorg vara att förebygga denna lifsfara. Han tager derför, omedelbart efter tillagandet, silfverskeden ut ur glaset, och stoppar densamma — efter att noga hafva sett sig omkring — stilla i sin ficka, behållande den som ett minne af en vacker handling. Huru många menniskolif han härigenom räddar, hinner jag nu icke så precis på en höft uträkna, men för en sked af (bergfint) silfver ger jag gerna — och mot tysthetslöfte! — 2,90.

Hvilka äro den äldre mannens förströelser?

Vira, vichyvatten, väderilar, välmåga och bolagsstämmor.

Huru spelas då vira?

Vira spelas med flera, sinsemellan olika kort, och är förenadt med förlust för den förlorande.

Hvad är vichyvatten?

Den enda dryck, som en sansad äldre man kan dricka dagen efter hvarje föregående dag.

Hvad menas med väderilar?

En väderil är den klocksträng, med hvilken gikten rycker i en äldre mans tå. Häremot hjelper endast tålamod, skrifver en göteborgare, hvilken jag nyss slog ihjäl för denna witzens skull.

Hvad är välmåga?

Hvit stärkskjorta och alltid ett öre mer, än man behöfver.

Hvad förstå vi med bolagsstämma?

Om aktierna lämna **god utdelning**, förstå vi dermed en gemytlig samvaro utan vin och mat, som efterföljes af en ännu gemytligare samvaro med mycken mat och ännu mera vin. Alla se ut som solvargar, och styrelsemedlemmarne strutta omkring som prisbelönta påfåglar och prusta "Pouh!"

Om deremot aktierna lämna **ringa** eller **ingen utdelning**, uppkommer strax begreppet

stormig bolagsstämma,

i hvilken storm styrelsemedlemmarne manövrera som små, eländiga mudderpråmar och jemmerligen gå i qvaf.

Det säger sig sjelft, att den äldre (aktie)mannen detta oaktadt svänger den festliga pokalen vildt på aftonen, ty eljes skulle utanförstående tro sanningen om bolagets ekonomiska ställning.

Sådant är lifvet och ofta icke ens så.

Är detta allt, hvad den äldre mannen har att göra?

Ingalunda! Han måste äfven lära sig att hålla tungan rätt i munnen.

Huru håller jag tungan rätt i munnen?

I allmänhet genom att aldrig yttra dig öfver någonting. Måste du deremot tala, gäller det att kunna tala så lågmäldt, att ingen förmår höra dig. Mången statsman har derpå grundat sitt rykte för vältalighet. Menniskor med 2 tungor kallas med rätta tvetungade, och likna äfven invärtes ormarne.

Är en äldre man tvungen att sjunga vid offentliga högtidligheter?

Ja — Marseillaisen och Folksången.

Kunna dessa båda förenas?

Mycket lätt, om man sjunger efter **mitt** patent.

Huru så?

Jag sjunger alltid **Marseillaisens ord** på **melodien "Ur svenska hjertans djup en gång!"** Försök, och Ni skall blifva nöjd med mitt patent!*)

Hvem eger rätt att utfå ett patent?

Hvarje vacker uppfinnings fader.

Hvem är en vacker uppfinnings fader?

I regeln en äldre man.

Är hvarje äldre man min fader?

Derpå kan du tryggt svära **nej!**, ehuru hvarje fader har lagstadgad skyldighet att alltid vara äldre än sin son.

Har jag skyldigheter gentemot min faders f. d. fästmö?

Lagen säger platt intet derom. Men en intresselös vördnad — ungefär som inför en gryende mumie — kan aldrig skada hvarken dig eller dina beklagansvärda fordringsägare, om hvilka vi dock skola tala så litet som möjligt, ty, såsom Cicero sjunger, "Man bör icke förtala någon före hans död".

Kan jag lugnt förtala dem efter deras frånfälle?

O ja. Så obetänksamma menniskor äro icke

*) Tvätta med gas! Koka med luft! Sockra med salt!
Annonsörens anmärkning.

bättre värda, ty du har väl icke varit nog obetänksam att lämna dem revers?

Jo, det har jag dessvärre gjort!

I så fall är du såld som ett sviskon! Jag kan icke förstå, hur en gentleman kan vara så dum. Efter detta kan jag naturligtvis icke umgås med dig längre. Jag uppsäger ögonblickligen bekantskapen med dig och öfvergår till

---

B.

Den unge mannen.

Hvad är en ung man?

Motsatsen till en ung qvinna.

Är han ännu något mera?

Skapelsens mästerverk.

Hvad förstår jag alltså med skapelsens mästerverk?

En ung menniska med mustascher och cigarr, hvilken ser på en ung qvinna till att begära henne.

Har den unge mannen rätt att begära den unga qvinnan?

Naturligtvis. Eljes upphörde verldshistorian.

Hvad förstå vi med verldshistorian?

Den gamla Adams och den något yngre Evas emigrantäfventyr hinsidan Paradiset före och efter punschens uppfinnande.

Spelar då punschen någon roll i verldshistorian?

Ja! Särskildt den första maj hvarje år, då näst efter krafvet på åtta timmars arbetsrast, punschen beherskar det menskliga hufvudet.

Aldrig annars?

Ännu mera dagen efter.

Hvad menas med "dagen efter"?

Ett litet helvete på jorden.

Hvarför dricker då skapelsens mästerverk punsch?

Cederlunds Caloric är faktiskt gjord för att drickas, och menniskan lefver ju icke allenast af mat, utan äfven af drick.

Spelar den unge mannen äfven någon roll i verldshistorian?

Ja, hjelterollerna.

Hvad är det?

Friare, förlofvad, brudgum, enkling och ung man i allmänhet.

Hvad mena vi med en friare?

En ung man, som önskar, att en ung qvinnas tal skall varda "ja, ja!", men icke "nej, nej!"

Hvad mena vi med en förlofvad ung man?

Dermed menar jag en ung man, som ångrar, att den ofvan antydda qvinnans tal icke vardt "nej, nej!"

Hvad menas med en brudgum?

En ung man, som köpt tvenne vigselringar och just står i beredskap att bortskänka en af dessa ringar till en ung qvinna, som dallrar af herslystnad.

Hvad är då skilnaden mellan en brud och en björn?

Bruden är en qvinna, medan skomakaren deremot är af manligt kön.

Är detta enda skilnaden?

Nej; bruden bäfvar af de gladaste förhoppningar, medan deremot skomakaren är alldeles ursinnig.

Hvad menas med en enkling?

En man med pantsatt vigselring.*)

Hvad menas med en gräsenkling?

En man med vigselringen i västfickan och hustrun vid vestkusten.

---

*) Så fort sig göra låter, skyndar nämligen en enkling gifvetvis till pantlånekontoret, för att förränta det eljes dubbelt döda kapitalet. Mycket naturligt och oskyldigt.

Sättarens anmärkning.

Hvad menas med en gräsenka?

En sann qvinna med vigselringen på venstra handen och en Adonis i andra handen.

Hvad är en Adonis?

En ung man med polkalockar och 16 olika sätt att säga "jaså!"

Hvad förstår jag med "en ung man i allmänhet"?

Menskligheten ideal.

Huru är menskligheten ideal beskaffadt?

En ung man i allmänhet, som är utsatt för många faror och frestelser.

Hvilka äro dessa faror och frestelser?

Förkylning, biljard, kortspel och kärlek.

Huru skyddar sig en ung man bäst emot förkylning?

Genom att stiga upp så sent som möjligt, då det är kändt, att den gränslöst råa morgonluften har många offer på sitt (juridiskt oangripliga) samvete.

När bör alltså detta menskligheten ideal stiga upp?

Mycket sent. Helst något efter III eftermiddagen. Han bör då hastigt dricka 2:ne (à 3:ne) flaskor vichy-

vatten, samt derpå sofva ännu en eller annan timma. Derefter stiger han ånyo upp, men under iakttagande af det **hygieniska försigtighetsmått**, att icke låta pigan öppna för under tiden knackande björnar. Sedan detta är gjordt, intages en lätt frukost-middag, med **3 à 4 matskedar** bränvin och **500 gram** pilsner. Några lätta viner kunna också tillåtas, men endast **2 à 3 slag**. Är förkylningen i mycket starkt antågande, och det på samma gång är Thorsdag, kunna **550 à 600 gram** varm punsch till ärtorna möjligen höja de dufna lifsandarne till en höjd som närmar sig

Himalaya,

eller — hvarför icke? — ett annat, ännu högre berg.

Hvad derpå?

Variété.

Hvad är det?

Den sekelslutets själsnjutning, som består deri, att en krögare låter en ung qvinna mellan 35 à 55 år utstöta en serie af sinsemellan olika, hjerteskärande skrik på tyska, samtidigt med att hon upplyfter sitt venstra öfverben till jemnhöjd — eller något öfver — hakan.

Är detta hela variéténs väsen?

Nej, dit hör äfven oväsen och — enligt riksdagens senaste recept — vin och maltdrycker.

Har då riksdagen egentligen med variétén att syssla?

Ja, ty **variatio delectat**, och punsch kan man tära på förmiddagarne, menar landtmannapartiet.*)

Hvad har den unge mannen att göra efter variétén?

Intaga en del ädlare födoämnen, samt 1,200 välkomna gram punsch, hvarjemte han bör döda de baciller, som alltid lura i luften, genom häftigt utandande af importerad rök från Habana (uttalas *Åhus*).

Huru dags bör han gå till sängs?

Såvida han verkligen kan sjelf **gå** till sängs, och icke **bäres** dit af goda vänner, trogna grannar och mera sådant, får det dock icke ske för tidigt, ty derigenom blefve han försatt i nödvändigheten att nästa dag stiga tidigt upp, hvilket — såsom ofvan antydts — är förfärligt farligt. Före **fyra** bör han under inga omständigheter gå till sängs, och helst icke förr, än solen gått upp, ty "*morgonstund har guld i mund*", och den unge mannen behöfver i regeln mycket guld, för att beqvämt kunna rimma på "skuld".

---

*) Punsch är ett *lätt* förmiddagsvin, men toddy är *finare*.
Sättarens uppfattning.

Kan den unge mannen göra mer för att skydda sig emot förkylning?

Den redan förut omnämnda punsch-dosis kan vid högtidligare fall ökas ända till 3,600 gram. Skulle då feber och hög törst inträda, intages $\frac{2}{3}$ liter öl eller motsvarande qvantitet porter. O. s. v.

Den nu beskrifna lefnadsordningen **måste noggrant** följas, ty intet är så nyttigt för en ung man, som ett **regelbundet** lefnadssätt.

Huru kan den unge mannen skydda sig emot faran kärlek?

Genom att fria till endast dem, af hvilka han är fullt förvissad att erhålla ett nej.

Hurudan är annars en ung mans väg till ena pigo?

Törnbeströdd — såsom hjeltens stig ju alltid är. Men vid slutet vinkar honom ett rosigt perspektiv af en egen ficus, och detta bevingar hans fjät.

Är då en ficus nödvändig för den mensk-liga lyckan?

Näst vaggan är ficusen hemmets heligaste in-stitution.

Huru mycket kostar en ficus?

Intet pris är för högt för denna oumbärliga möbel.

Huru vårdas en ficus?

Äfven om hemmets milda herskarinna icke lyckats gräla sig till rätten att bestämma, hvar skåpet skall stå, eger hon dock oomtvistadt den nästan lika heliga rätten att bestämma, hvar ficusen skall stånda. Sedan ficusen en gång blifvit der ställd, vårdas den medelst ömhet, vatten och damtrasor tre gånger om dagen, tills den dör, då en ny ficus ofördröjligen inköpes, kosta hvad det vill och det må vara huru dags på dagen och huru dant väder som helst; ty ett godt hem får icke ett ögonblick vara ficus förutan.

Hvad skulle då ske?

Hemmet skulle genast se sköfladt ut, fridens uppskakade furier skulle under skrän af sorg fly detta oordningens hemvist, och alla rättänkande menniskor skulle med förakt och vedervilja betrakta det hem, der tomtebolycka icke kommer till sin rätt. Ty med det poetiska uttrycket **tomtebolycka** menas numera alltid: **en ficus med minst sju blad.**

Hvad mena vi med ett annat poetiskt uttryck: "trogen kärlek"?

Denna fråga besvarar sig sjelf, om jag förtäljer följande lilla sanna händelse ur ett lif:

Jag hade en gång en ovanligt god vän, som hette **Perss-n***), hvilken hade en underskön fästmö i

*) Af diskretion vill jag icke utsätta hela namnet, ty en trångbröstad läsare skulle i alla fall icke fatta att jag verkligen har så behjertansvärda bekantskaper. Till yrket var han vittne.

ryska Tyskland.*) D. v. s. endast hon var förlofvad, ty de voro icke förlofvade, ty hon var i sjelfva verket förlofvad med en helt annan herre, hvilket dock icke hindrade Perss-n att kalla henne för sin fästmö — en billig förströelse, som ingen nändes neka honom i hans eljes så glädjetomma ungkarlslif. Perss-ns kärlek var och förblef dock fullständigt obesvarad.

Med årens lopp gifte sig flickan med en allmänt aktad nihilist i ryska Tyskland — såsom vi fingo veta. Perss-n kallade henne fortfarande för sin "fästmö", när han talade om henne, hvilket han alltid gjorde, när han visade hennes porträtt, hvilket han alltid gjorde, när man mötte honom, hvilket man dessvärre esomoftast gjorde.

Perss-ns fästmö fick den ena tvillingen efter den andra borta i ryska Tyskland — Perss-n slöt ögonlocken och älskade henne vidare.

Perss-ns fästmö kom med man och barn på besök hos mig å Glädjefrid, och hon ville inte ens se åt den pinade Perss-n, fast han hade stänkt **njumaunhé****) på sig och ådragit sig sina rutigaste byxor. Perss-n sade blott, att der **"kommit en liten fnurra på tråden"** emellan dem och svärmade vidare.

Hemkommen afsomnade Perss-ns fästmös make plötsligen i galopperande gumpfluss. Perss-n störtade till det fjerran sterbhuset på kärlekens vingar — och kom just lagom för att få dansa sista mazour-

*) De ståtliga Östersjöprovinserna.

Geografens anmärkning.

**) Ett slags *Eau de Pologne.*

Sättarens upplysning.

kan på den fryntliga nippertippans bröllop med en nyförvärfvad make!!

Men icke ens nu slocknade Perss-ns kärlek. Han gret visserligen öfver sina ofödda barn, men lät hugsvala sig, och sade endast, att ett "**oansenligt missförstånd**" uppstått emellan dem — och fortsatte att stöna af trånad på ett ofantligt afstånd från brudgemaket.

Detta kallar **jag** för trogen kärlek, och skall fortfara att så kalla det, om det så vore midt i november, så länge jag kan skaka den näfve, som skrifver dessa rader.

Blef Perss-n då aldrig gift?

Jo. En dag vid morgonmockan läste han följande annons:

"En ung flicka,

som är fullt i stånd att försörja en man, söker på detta enkla sätt att få fatt i en sådan. På förmögenhet fästes intet afseende, men väl på ett stilla sätt och afsky för utelif.

Photographie märkt "*Ljuf sällhet*" adr. P. P. T. 333 X posto restanto."

Perss-n svarade genast på denna offert, och erhöll platsen mot erläggande af dubbelt porto. Den "unga flickans" ungdom var tvetydig, men icke så hennes hersklystnad. Han fick hädanefter aldrig lof att ensam gå ut i staden, ty hon fruktade, att han då skulle rymma från den husliga härden — så stor var hennes ömhet!

Då han emellertid en Augusti-månskensafton lyckats smyga sig ut i kåltäppan, för att svärma i

naturen och tänka på sin gamla fästmö, träffades han — ovan vid månsken, som han var — af månstygn, och dog knall och fall. Han besatt dock en så stark fysik, att knappa 5 minuter före sin död lefde han ännu.

Huru upptog Fru Perss-n detta?

Fru P:s fattning vid denna sorgliga olyckshändelse var beundransvärd. Hon sålde den saliges byxor och köpte sig en enkel, men smaklös sorgdrägt, hvilken passade hennes teint förträffligt. Det första enkeåret tillbragte hon i förtviflan, det andra i Åmål. —

Slut om Perss-n.

Huru kan den unge mannen bäst värja sig mot de ofvanbeskrifna farorna förkylning och kärlek?

Med strängt arbete.

Hvaruti består detta arbete?

Förutom det två gånger dagligen förekommande af- och påklädandet, hvilket, redan det, fullt ut kräfver sin man, finnas tre vigtiga (och farliga) värf för den unge mannen:

Biljard, kortspel och **bicycle.**

Hvad menas med biljard?

Vi mena dermed en krögare, som tillhandahåller en aflång staf, med hvilken man våldsamt skuffar några klotrunda kulor åt fyra olika väderstreck.

Denna morgonsysselsättning anses stärka den genom påklädningsarbetet utmattade hjernan, och kallas ofta för "pyramid" på grund af den pyramidaliska skicklighet prins Pyramus uppnådde i denna idrott kort före sin kollaps.

Carambolage spelas endast med 3 kulor. Detta kan kallas en 3-enighet, och markören heter också ofta, heligt nog, "Marcus". Men ändå saknar detta spel all religiös prägel — ehuru jag ofta sett en prest spela detsamma. Hans namn var — dock, jag hör honom redan darra, och tystnar derför af ädelmod.

Samma extra-prost spelar om söckendagarne äfven "**à la guerre**", och vid sista marknaden vann han deruppå af mig 8 kr. Som detta var **helt och hållet oförutsedt**, är jag naturligtvis icke skyldig att betala honom, hvarpå jag härmed tager läsaren till vittne.

Huru bedrifves kortspel?

Det enda spel en ung (gentle-)man kan spela, är gifvetvis **Kille**, emedan det endast innehåller 42 kort och följaktligen är beqvämast.*) Man borttager gerna alla hackorna, Värdshus, Cavall, Husu och Husaren, samt spelar endast med Kuku emot de öfriga lankorna. Då jag har "gifven", händer det mycket sällan, att jag gifver **så** fel, att någon annan kan vinna.

Detta är enda **tillförlitliga** regeln för välspelning i Kille, och jag har derpå vunnit icke blott de högsta insatser, utan äfven ett renommé, som senaste häradsrätt påstod vara enastående, trots mina trogna alibi-vittnen.

Är äfven annat kortspel nyttigt för den unge mannen?

Den, som alltid brukar ha fyra äss på hand, skrattar hjertligt åt denna fråga.

Huru får man fyra äss på hand?

Antingen genom gifvarens godtycke, d. v. s. genom en ren **slump**, eller ännu hellre — då det

*) = komfortablast.

ju är omoraliskt att sätta sin lit till slumpen — genom att alltid bära några äss i högra rockärmen.

Huru **uselt och föraktligt** det är att bära dessa äss i **venstra** rockärmen, framgår bäst deraf, att det då så lätt upptäckes, hvarigenom man förlorar icke blott medspelarens förtroende, utan äfven sin egen ärliga insats.

Finnas flera reglor för kortspel?

Två till:

1:o. Laga på något sätt att efterhand bjuder först!
2:o. Begär omgifning, så fort du har dåliga kort!

Huru kan jag veta det?

Din vetgirighet bör bjuda dig att titta till höger och venster i motspelarnes kort. Sätten härför äro mångahanda, och gudskelof för det, ty annars vore det dyrt — ja, oförståndigt, att någonsin röra vid de för andra så förderfbringande kortlapparne, hvilka man med skäl kallat "djefvulens psalmbok", derför att den endast stadfästats af riksdagen och aldrig af kyrkomötet.

Har kyrkomötet stadfästat bicyclen?

Nej, ty tills dato hafva theologerna endast utfärdat encyclica och aldrig bicyclica.

Är det alltså irreligiöst att bedrifva bicycle?

Jag vore böjd för att svara **ja**, om jag icke med egna ögon hade på en pyramid sett egyptiska kyrkans

dåvarande "**Summus episcopus**"*) Amenhotet XXXIX åka på en antik velociped. "Fornforskarnes" (!) uppgift, att denna relief framställer "Luftens gud, sittande på solen", omnämner jag endast för att bevisa, huru skef blick för nutidens kraf dessa åsnor alltid ega.

Det är alltså rätt att åka bicycle; är det äfven lätt?

Ja, man endast sätter sig på ett hjul, trampar till höger och till venster, och ser rätt framåt emot horizonten. Står ett hus eller berg i vägen, kör man antingen förbi det eller tvärtigenom detsamma, allt som man orkar. Blir bicyclen skrämd af en hund eller ko, stiger man af, köper kon, binder den framför bicyclen, piskar på, och kör vidare.

Huru länge skall man köra vidare?

Tills man slagit ett rekord.

Huru slås det?

Genom att piska på kon tills hon blir alldeles vansinnig och springer utan uppehåll i fyrtioåtta timmar. Väcker du då icke uppseende (= slår rekord), är det galet ställdt här i landet, och då får du verkligen lof att reda dig sjelf.

Kan olycka ske på bicycle?

Nej, såframt icke följande kan kallas en olycks-händelse:

*) På svenska: pastor primarius.

En min vän hade köpt en bicycle, och för att icke så lätt falla utaf — ifall någon på okynne skulle skrämma maskinen — lät han sig fastbindas vid densamma. En half timma efter sin affärd från stadstullen återfans han liggande, hjelplös som en fjettrad loppa, midt på landsvägen, ur stånd att resa sig upp, och med den oförställdaste förlägenhet målad i sitt ädla anlete. Detta var icke så onaturligt, ty tvenne bulldoggar höllo på att analysera hans vador, medan några ärevördiga kråkor, sittande på hans rygg, inväntade hans frånfälle för att öfvertaga den omedelbaraste förvaltningen af sterbhuset.

Upphittad, repade han sig visserligen aldrig, men är nu en den skickligaste bokhållare i en stor bicycleaffär, med flera kronors lön och nästan säker utsigt att blifva bror med kompanjonen i affären. Som sportsman åtnjuter han fortfarande största anseende, emedan han aldrig söker göra propaganda för sitt ofvan antydda körsätt.

Jag måste alltså genast lära mig att åka bicycle. Men är det äfven för en ung man rådligt att omfatta krigarens yrke?

Endast såsom beväring, och helst icke ens det, ty han måste då stiga upp nästan midt i natten, vid den tid då en ung man först egentligen borde lägga sig. Skulle krig utbryta, bör den unge mannen med all gewalt försöka mäkla fred. Skulle detta misslyckas, bör den unge man, som är det minsta rädd om sin hälsa, hastigast aflägsna sig ur det hälsovidriga fosterlandet.

Är detta fullt värdigt en hjelte?

Redan i den vördnadsvärda forntiden gjorde många hjeltar så, och befunno sig ofantligt väl deraf.

Men kallas icke detta "att desertera"?

Jo, af — afundsmän! Vi andra kalla det "klimatombyte". Och huru nyttigt detta senare är för en skröplig menniska, måste hvarje läkare med **något** samvete intyga, och har han intet sådant i behåll är han påtagligen

en komplett lurifax;

hvilken man måste anmäla för medicinalstyrelsen, under yrkande om skadestånd.*)

Huru skall den unge mannen göra, om han i alla fall kommer i krig och — till råga på allt — i verklig strid?

Såsom ju skrifvet står: "Om din broder hugger af dig ditt ena öra, så bed honom ögonblickligen hugga af det andra med, ty eljes ser ditt hufvud ut som en potta", säger Malcus.**)

Kan den unge mannen ega några bisysselsättningar under sitt mödosamma lif?

Ja. 3.

---

*) För hvad?

Sättarens anmärkning.

För allt ondt, som händt.

Fakirens förklaring.

**) Apokryfisk, d. v. s. 2:dra rangs apostel. (Enligt rangrullan med rang midt emellan major och regementsläkare — ungefär.)

Hvilka äro de?

1: Pantsättning; 2: Målarekonst; och 3: Balkonversation.

När idkas den första sysslan?

Om våren och om hösten. Vid våren, då redan blommorna skjuta nya skott, bör icke ens den unge mannen gå i gamla kläder. Han måste pantsätta dem, och det så högt, att han för pantbeloppet kan inköpa sig en (1) splitter ny kostym, som håller sommaren ut. Pantqvittot säljer han och reser för denna sistnämnda summa

till vestkusten

hvarest han antingen

A: förlofvar sig förfärligt rikt

eller

B: icke ens kan betala sin hotellräkning.

I **fallet A.**

är hans bana på förhand så pass utstakad, att jag redan nu skänker honom mina

vackraste välsignelser,

under den förutsättning, att han bjuder mig såsom hedersgäst på sitt bröllop. (Plus jernvägsbiljett och någon liten dusör, sjelfförståeligt.)

I **fallet B.**

måste jag, tyvärr, anse honom för en

klen karl

och begagnar tillfället att härmed offentligen kräfva honom på de 3 kr. 80 öre jag skulle hafva att fordra

af honom, ifall jag någonsin hade varit så dum att låna honom desamma.

Sådana vänner har man.

När bör den unge mannen egna sig åt målarekonsten?

Så fort han har råd att hyra sig en pensel och några färger. Att måla taflor är nämligen så vinstgifvande, att man vore ett verkligt nöt, om man icke gjorde detsamma.

Huru går man då till väga?

Konsten är icke så mycket **hvad** eller **huru** man målar, utan består fastmer uti **hvilken signatur** man sätter i högra hörnet af sin tafla. Att sätta sitt eget namn på duken, vore att göra taflan osäljbar. Sjelf signerar jag vanligtvis mina taflor med "**Rembrandt**" eller "**Okänd mästare från 15:de århundradet**", och får 30,000 kronor per styck. Den stora oljoduk, som jag just i dagarne fullbordat, ärnar jag dock signera **Esaias Tegnér**, och är rätt nyfiken på resultatet af denna manöver, hvilken betecknar en landvinning, ja, en ny æra för svenska konsten. Taflan har ett lo, öfverfallande en ko, såsom motiv, hvarför jag också helt enkelt kallat den för **lokomotiv**.

Huru bör den unge mannen sköta en balkonversation?

Att öppna densamma med en rad af kraftiga svordomar, vore ett svårt felgrepp, då din moitiée i regeln icke är tillräckligt bevandrad i denna gren

af vårt älskade modersmål.*) Huru uppbragt du än möjligen kan vara öfver hennes sätt att dansa o. s. v., bör du dock qväfva hvarje uttryck af din förbittring och i dess ställe konversera med henne om **vädret,** tills detta ämne är omsorgsfullt uttuggadt, då du öfvergår till att tala om ett motsatt ämne, nämligen **ovädret.** Sedan äfven detta ämne är slutbehandladt, dansar du ut med henne, tre hvarf kring salen.

Vid nästa paus börjar du åter tala om vädret, men denna gången om **föregående års väder,** för att undvika enformighet. Derpå öfvergår du, lätt och lekande, till **föregående års oväder,** hvarefter du ånyo valsar ut, denna gång sex hvarf kring salen.

Vid nästa paus leder du, efter en elegant öfvergång, din dams tankar och intresse hän på **näst föregående års väder och oväder.** Efter väl förrättad konversation ny utdansning, nu nio hvarf kring salen.

Om du på detta sätt fortfar att föra konversationen kronologiskt baklänges immerbadd, skall du aldrig vara i förlägenhet för ett anständigt samtalsämne, ty du har ju ett tusen åttahundranittiosex års väderlekar att draga på; och den bal skall vara sällspordt lång, för hvilken icke **det** räcker till.

Denna konversation för också det goda med sig, att tiden försvinner för din dam liksom en dröm, ty hon märker ju aldrig någon skilnad på de olika pauserna, hvilket väl är ett tecken på att du lyckats fängsla henne, och det är en qvinnokrossares högsta triumf. Hon glömmer dig aldrig — derpå kan jag

*) För din utbildning häruti hänvisar jag i öfrigt till min populära gradualafhandling: »*Den lille hemsvärjaren*, eller Kort handledning vid olika tillfällen af missnöje».

aflägga min högsta embetsed, hvilket jag endast gör i sällsynta fall.

Är detta allt jag kan säga min dam?

Du kan äfven säga, att hon **"valsar som en engel"**, ehuru detta egentligen är en den gröfsta oartighet, ty, ehuru Lunda-theologerna påstå att englarne ha kroppar, ha de dock ännu icke mäktat bevisa, att englarne bruka dansa vals. Tvärtom: englarne dansa helst en nätt polkett, enligt hvad jag sjelf sett.

P. S.

För att tillmötesgå allas begäran meddelar jag här nedan ett kortfattadt *kompendium* till mitt lexikon, hvilket kan tjena till att uppöfva det för oss alla så dyrbara minnet, ifall detta någon gång skulle hota att svika dig. Den nytta, du har af detta kompendium, är så stor, att hvarje annan tänkare skulle begära extra betalning derför. Om den, som skrifver dessa rader, icke går så långt i sina anspråk, är det uteslutande derför, att han är

samtida med furst Bismarck

och anser detta vara gudi nog, ty — enligt en nyupptäckt sats i Euclidis proportionslära —: de storheter, som äro samtida med en och samma storheter, äro äfven lika förmögna som en och samma storheter.

Kort gratis-kompendium.

— Nej, se god afton, och tack för i onsdags, goda Olsson! Är **du** ute och reser!? — Ja, jag är visst det, herr contre admiral! — Nå, jag må då väl säga! Hvart gäller biljetten? — Icke synnerligen långt, ty jag söker endast lyckan. — Är icke hon svår att finna? Så skrifver ju åtminstone Tantalus. — Ja, det var på den tiden, men nu är hon lättare att finna än att undgå. — Huru gör man månne då? Det måste du förgussskull lära mig!! — Köp Lyckans lexikon, herr contre admiral! — Intet skall vara mig angelägnare! Så, nu har jag köpt det och lärt mig detsamma utantill! — Hvad är alltså lyckan? — Fyra äss i knack samt en öm makas odelade förtroende. — Detta kallar jag ett rätt svar! Vet Ni äfven, hvad vi mena med "menskligheten ideal"? — En ung man mellan 15 och 50 år, för så vidt han är fullt nykter. — Är han då icke alltid detta? — Nej, man lär ha' sett ett gräsligt exempel på motsatsen. — Hvar då? — Inne i Indien. — Absolut riktigt! Hvad är en äldre mans största glädje? — Rösträtt i brandkåren samt tillåtelse att af och till hvyssla marseljäsen. — Detta torde ingen vilja förneka. Men är detta mannens enda njutning? — Nej. Dit räknas äfven det omtyckta sällskapsnöje, som kallas frieri. — Är frieriet då ett verkligt nöje? — Ja, ty i tio fall af **nio** svarar den unga qvinnan "nej". — Hvad blir följden, om den unga qvinnan deremot säger "ja"? — 1, 2, ja stundom tre följder, hvilka vi med ett gemensamt namn kalla barn, eller, om jag är mormor, barnbarn. — Förskräckligt, men alldeles rätt! Lifvet är så. Men hvem är detta eller dessa

barns fader? — Alltid någon, som är äldre än barnet, och i regeln en (1) man. — Hvi det? — Qvinnans konstanta nyck är nu en gång sådan. — Fullkomligt sant! Men hvem i all verlden är den vackra herren i gröna byxorna, som sitter så fint derborta? — Så sant jag lefver, tror jag minsann, att det är vår ende verklige vän! — Det måste då vara fakiren Falstaff! Låtom oss nalkas vördsamt.

FULLBIBLIOTEKET LULEÅ

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
18 DEC. 1972
UMEÅ
x1972/797

❋ Nya Romaner och Noveller. ❋

På HUGO GEBERS förlag har utkommit:

SAVELLIS ÄRA. Historisk roman af **S. Levett Yeats.** Pris 3: 25.

»*En författare, i hvilken hrr Stanley Weyman och Conan Doyle komma att finna en fruktansvärd rival.*«

MADAME DIANA samt **DET STÖRSTA PÅ JORDEN** af **H. Schobert.** Pris 1: 50.

»Schoberts arbeten hafva fått sin hallstämpel på literaturmarknaden, och det betraktas numera som ett événement, om ej på denna marknad så åtminstone bland den romanläsande allmänheten, när Schobert sänder ut ett nytt arbete.« *(N. D. A.)*

PRINS ZALESKI af **M. P. Shiel.** Pris 1 kr.

»De noveller, hvilka sammanfattas under den angifna titeln, utmärka sig icke allenast genom den glänsande förmåga författaren ådagalagt såsom berättare, utan äfven genom en uppfinningsrikedom och en fantasi, som i många fall påminner om den store amerikanske novellisten *Edgar Allan Poe.*«

DEN RÖDA LYKTAN. Fantasier och verklighetsbilder ur läkarelifvet af **Conan Doyle.** Pris 2 kr.

»Små, mycket spännande historier, som aldrig förfela att fängsla läsarens fulla intresse.« *(N. A.)*

DET LILLA ANNEXET. Roman af **Alphonse Daudet.** Pris 2: 75.

»En så spirituelt skriven bok som denna hör till sällsyntheterna, och man läser den också med spändt intresse från början till slut.« *(H. P.)*

FÖRBJUDEN KÄRLEK. En katolsk präst lefnads saga. Roman af **Emil Marriot.** Pris 2: 50.

»Spännande handling och sann karaktärsteckning utmärker arbetet, hvilket förtjänar att rekommenderas som god läsning.« *(S. T.)*

Nya Romaner och Noveller.

På HUGO GEBERS förlag har utkommit:

GAMLA NÄSET.

Roman af **Laura Fitinghoff.** Pris 4: 50.

Uti en längre, mycket berömmande anmälan i Nordisk Tidskrift (1896, häft. 1.) yttrar *Helena Nyblom* bland annat:

»*Det är alltid en glädje att kunna anbefalla en ny bok, en bok, om hvilken man kan säga till de unga:*

»*Läs den! Det är en allvarlig och en glad bok och ingen tendensbok!*»

EVA STEN.

En berättelse från våra dagar af **Alma Cleve.** Pris 2 kronor.

»Vi rekommendera den talangfullt skrifna, om stor människokännedom vittnande skildringen, öfvertygade, att hvar och en, som läser den, skall känna sig varmt tilltalad af densamma.» *(S. T.)*

MAJESTÄT.

Roman af **Louis Couperus.** Öfversättning af **Mauritz Boheman.** Pris 2: 75.

»Denna märkliga roman har med sitt ur samtidens sociala lif hemtade ämne öfverallt rönt en sällspord framgång.»

BRIGADGENERALENS HJÄLTEDATER.

Af **A. Conan Doyle.** Öfversättning från engelskan af **Ernst Lundquist.** Pris 2: 25.

»*Ridderlighet, godt lynne, martialisk munterhet, spännande händelser göra boken till en verkligt underhållande läsning. Brigadgeneralen vinner hvarje läsares hjärta, och kritiken skulle skatta sig lycklig, om många romaner voro blott hälften så lifliga, så vinnande och manliga som »Brigadgeneralens hjältedater».*» (The Times.)

PEPITA JIMENES.

Roman af **Juan Valera.** Öfvers. från 12:e upplagan af **M. Boheman.** Med förord af Prof. *Edv. Lidforss.* Pris 2: 25.

»En ypperlig bok, uppfylld af de finaste själsanalyser; ingen som har sinne för det nobla och upphöjda skall utan rörelse läsa denna mästerliga psykologiska skildring.»

DEN INDISKA LILJAN.

Berättelse af **Hermann Sudermann.** Bemyndigad öfversättning af **M. Boheman.** Pris 1 kr.

»*Man känner sig nästan frestad tro, att boken härrör från en spirituel fransmans lätta, lekande penna. Den präktiga stilen har förträffligt återgifvits af den framstående öfversättaren.*» (Nya Skånska Posten.)

25. Apr.			
12. Jul.			
26. Sep.			
[illegible] Jul.			
8. Feb.			
2. Aug.			
5. Jun.			
12. Mrs 21.			
21. [illegible]			
3. Mai 35			
14. Dec. 35			
[illegible] Okt. 36			
11. Okt. 36			

Hc

Wallengren

Lyckans lexikon

939